

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРОМАДСЬКОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ ТА АВСТРІЇ

Сучасний стан транспортної системи України є в незадовільному стані. Транспорт є важливою інфраструктурною галуззю матеріального виробництва, яка забезпечує виробничі і невиробничі потреби економіки та населення в усіх видах перевезень [1].

Проблеми з дослідження стану транспортної інфраструктури і її впливу на розвиток країни досліджували багато вчених, зокрема: Б. Гібсон, Д. Ламберт, Р. Морган, М. Стоун, Є. Сич, В. Коба, О.Гаврилюк, Б.Карпінський, А.Новак, Ю.Пашенко та інші. В своїх дослідженнях вони розглядали стан і вплив транспортної галузі України на національну економіку та напрями розвитку в умовах євроінтеграції.

Значна частина інфраструктурних об'єктів транспорту є зношеними, вони не відповідають сучасним вимогам щодо виконання власних головних функцій. Не відповідають європейським стандартам щодо більшості показників автомобільні дороги. Громадяни з цим недоліком знайомі не лише за словами оточуючих, але й особисто - щоб відчутти дану проблему не обов'язково керувати автомобілем самостійно, досить поїздити у громадському транспорті, особливо після цьогорічної зими, після якої стан більшості доріг не просто є не задовільним, а загрожуючим життю. До проблематики також відносять незручність користування міським транспортом, зокрема це характеризується низьким комфортом у транспорті (відсутність Wi-fi, кондиціонерів), високим рівнем можливого травматизму (відволікання водія на здійснення операцій по оплаті проїзду, порушення правил дорожнього руху для підвищення пасажиропотоку, а відповідно до цього виручки). Вирішення перерахованих проблем потребує комплексного системного підходу, основним критерієм якого має бути орієнтація на європейські стандарти. Як орієнтир можна використати транспортну систему Австрії, зокрема Відня.

Проведені нами дослідження транспортної системи Відня показали, що вона є однією із найбільш розвинених у Європі. У місті створена досить зручна система громадського транспорту, яка включає в себе: метро (U-Bahn), автобуси (Bus), міські електрички (Schnellbahn) і трамваї (Stra # 223-enbahn). 5 ліній метро перетинаються в центрі міста і виходять в передмістя, всього є 95 станцій. По 30 маршрутах ходять міські електрички і трамваї. Найбільше автобусних маршрутів - близько 95. Громадський транспорт розпочинає роботу в проміжку з 5 до 6 годин ранку і закінчує після півночі. Вночі близько по 25-ти маршрутах в місті з інтервалом у півгодини ходять спеціальні автобуси (Nacht Bus). У Відні є багато таксі, які є відносно не дорогими (поїздка обійдеться в 10-20 євро), але в їх роботі є особливість – таксі можна замовити на стоянці чи по телефону, а голосувати на вулиці марно [2].

На всі види міського транспорту діють єдині проїзні квитки, але варіантів цих квитків багато. Населення, як правило, користується такими: квитком на одну поїздку (1,8 євро при купівлі в касі, 2,2 євро - у водія), на 24 години - 5,7 євро, на 72 години - 13,6 євро, на 8 днів - 28,8 євро [2].

Якщо ж громадяни чи туристи планують побути у Відні кілька днів, то варто купити Vienna Card - Віденську карту (квиток) на 72 години, яка дає можливість користуватися міським транспортом, але окрім цього надає знижки на квитки в музеї, театри, на виставки, на відвідування пам'яток, а також окремих магазинів, кафе, ресторанів і т.д. Для цього разом з картою дається спеціальний буклет з купонами, в якому все детально розписано, але німецькою або англійською мовою. При першій поїздки Віденська карта компостується, після чого три доби можна їздити по місту, пред'являючи її контролерам, які зустрічаються в транспорті не так вже й часто. Якщо ж контролер проводить перевірку і квиток не є прокомпостованим, то доведеться платити штраф в розмірі 60 євро [2].

Квитки можна придбати в автоматах і спеціальних касах (Vorverkaufsstellen), як правило, вони встановлені в метро і у пересадочних вузлів, в тютюнових кіосках, а разові квитки у водія (окрім метро). Спеціальні каси є не на всіх станціях метро, у вихідні дні вони не працюють, в інші дні тижня половина з них працює з 6.30 до 18.30, а решта з 6.30 до 13.00. Перевагою кас є те, що багато касирів знають англійську. На вході в віденське метро встановлені компостери, на яких пасажери самостійно компостують квитки. Подібні ж компостери встановлені в наземному транспорті і їх легко визначити - вони яскраво синього кольору. Компостувати квитки треба відразу ж після входу в салон автобуса або вагон трамвая [2].

Діти до 6 років користуються транспортом безкоштовно, а особи молодше 15 років можуть їздити безкоштовно в неділю, святкові дні і під час шкільних канікул. До речі, Віденська карта дає можливість провозити з собою в транспорті безкоштовно одну дитину віком до 15 років.

Так як Відень позиціонує себе зеленим містом, то населенню надається можливість скористатись зручною системою міських велосипедів. У місті багато велосипедних зон, які обмежені жовтою смугою. Їм надається такий обсяг місця як і пішоходам. В місті є понад 100 парковок. Спочатку необхідно зареєструватись. Щоб це зробити необхідна банківська картка австрійського банку або кредитка. Вартість реєстрації – 1€. City Bike приваблює тим, що перша година є безкоштовною [3].

Якщо студент приїхав на навчання і йому ще не виповнилося 26 років, то він може користуватися студентськими знижками на транспорт. Студентські квитки у Відні треба купляти щосеместру: зимовий семестр триває з 1 вересня до 31 січня, літній семестр – з 1 лютого до 30 червня. В період літніх канікул (липень-серпень), якщо він залишається у Відні, тобі треба придбати додаткові квитки. Вартість квитка на один семестр для студентів, які прописані у Відні, – 75€, для студентів, які прописані в інших землях, – 150€. На липень-вересень вартість квитка становить 29,50€/міс. Якщо вже виповнилось 26 років, то не можна отримати студентські знижки. Тоді можна придбати квиток або на місяць, або на рік. Квиток на місяць коштує 45 €, на рік – 365€. З річним квитком можна

заощадити 175€ на рік. Ціни дійсні на метро, трамвай, автобуси та Badnerbahn в 100-ій віденській транспортній зоні (охоплює всю територію міста Відень) [2].

Що ж стосується України, то за даними ЕІБ й КJ IFS, типовий вік комунального пасажирського транспортного засобу – від 20 до 30 років. Львівський парк має середній вік 10,5 років на транспортний засіб, в той час як у Тернополі – 31. В той же час в Австрії – 6,7 років.

Зважаючи на викладений вище матеріал розуміємо, що українцям, зокрема тернополянам, потрібно здійснити такі заходи щодо удосконалення власної системи громадського транспорту:

- удосконалити тарифну систему організації дорожнього руху через оптимізацію маршрутної системи міста;
- покращити якість доріг;
- створити автоматизовану систему обліку оплати проїзду у міському пасажирському транспорті загального користування при вході самостійно, не відволікаючи водія від його прямих обов'язків, це дозволить зробити проїзд більш безпечним;
- надати пільги студентам, які прописані на території міста, на проїзд, зокрема під час навчального семестру;
- переглянути стандарти якості основних засобів, зокрема звернути увагу на типовий вік транспортного засобу;
- продовжити рух громадського транспорту по місту на основних маршрутах до опівночі;
- сформувати систему руху міських велосипедів, збільшити кількість велосипедних доріжок у місті, створити аналогічні парковки.

Відтак для проведення даних змін потрібно інвестувати певну кількість коштів, зокрема міська влада може провести дотування даної сфери, а в майбутньому, коли відбудуться певні зміни, підвищити ціну на транспорт. Адже населення не захоче платити більше за послугу, не відчуваючи при цьому певних позитивних змін. В довгостроковій перспективі дані вкладення можуть дати хороший результат на якість послуги, задоволення населення.

Список використаних джерел

1. Новак В. О. *Сучасні перспективи розвитку транспортної галузі України*. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2013/14.pdf
2. Громадський транспорт Австрії. Як туристу здійснювати поїздку по Відні? URL: <http://ua.instadvice.com/gromadskij-transport-avstriyi-yak-turistu-zdijsnyuvati-poyizdki-po-vidni/>
3. Транспортна система Відня. URL: <http://storinka.at/korysna-informatsiya/transport/transportna-systema-vidnya/>
4. Комунальний громадський транспорт у Луцьку не в пошані, - дослідження. ВолиньPost. 2017. 7 березня. URL: <http://www.volynpost.com/news/108545-komunalnyj-gromadskyj-transport-u-lucku-ne-v-poshani-doslidzhennia>